

McLaughlin, Níall: The great beech tree
Citation: Metszet, Vol 14, No 1 (2023), pp 26-31,
<https://doi.org/10.33268/Met.2023.1.3>

Received: 25 October 2022

Accepted: 18 January 2023

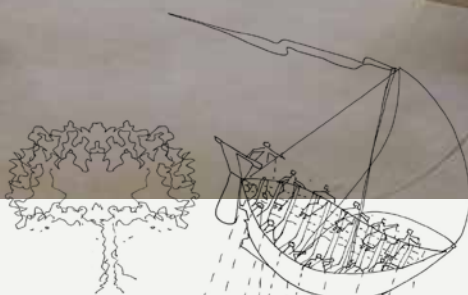
Published: 24 February 2023

**BISHOP EDWARD KING CHAPEL, RIPON
COLLEGE CUDDESDON, ENGLAND;
ARCHITECTS: NIALL McLAUGHLIN
ARCHITECTS**

Informed by Bernini's Sant'Andrea al Quirinale in Rome and Rudolph Schwarz's St Michael Church in Frankfurt, this chapel is elliptical in plan. A form that is best suited to antiphonal use, where worshipers face each other to inspire discourse. Constructed from timber as a reference to the great beech trees often found at Anglican places of worship. The form of this chapel is purposeful in the way it creates a sense of community as opposed to the priest facing parallel ranks of worshipers.

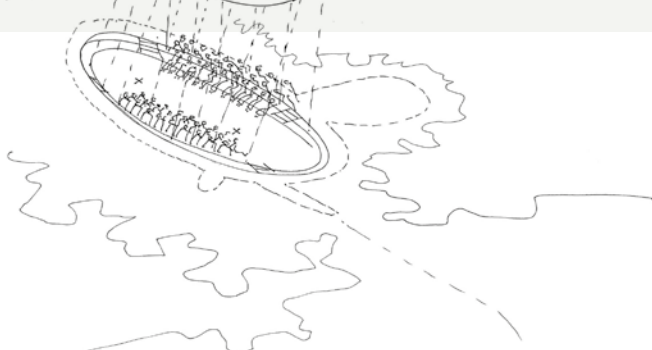

01

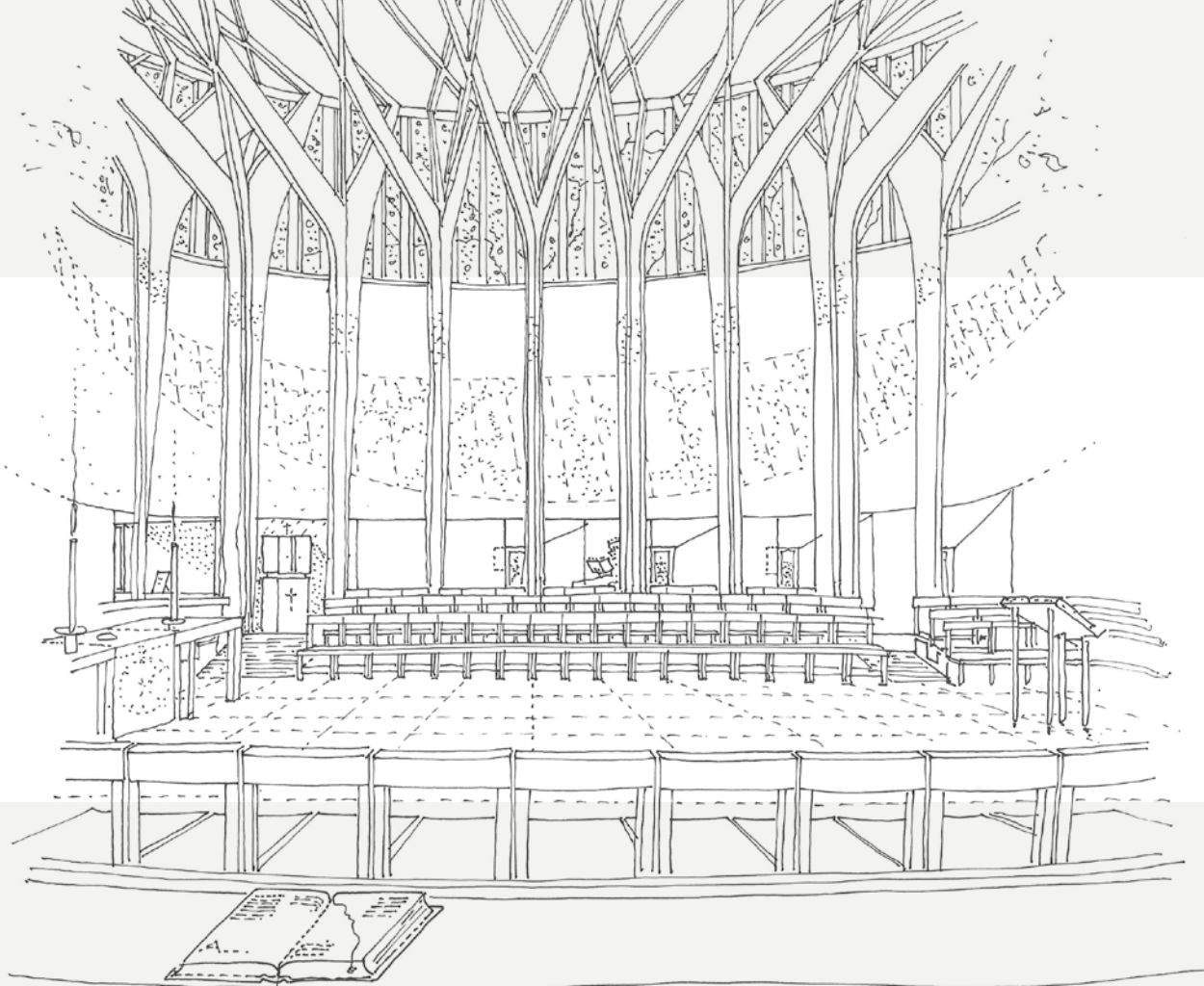

- 01 A kápolna hajót idéző tere...
- 02 és a metszet a fával és a hajóval
- 03 A kápolna rövidebbik tengelyén keresztüli
nézet, fent a fák koronájába látni

02

03

Looking across the short axis of the Chapel, you see up into the tree canopy.

A NAGY BÜKKFA

EDWARD KING PÜSPÖK KÁPOLNA | ANGLIA

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

Níall McLaughlin

FOTÓ | PHOTO

Denis Gilbert, Nick Kane,
Níall McLaughlin

SZERZŐ | AUTHOR

Níall McLaughlin

Kezdetben volt a nagy bükkfa, óriási, mint egy bolygó, a domb ormán, némelyek szerint Anglia legnagyobb bükkfája. Kiterjesztette öles ágait, átölelve mindent a területen, összefogva a szétszórt épületeket. Alatta a domb elsimult. A bükk mellett cserjék laza gyűrűje állt egy tisztás körül, ahol a lombokon átszűrődő fény játszott élénken a talajon.

09

—1854-ben Samuel Wilberforce püspök ezt az Oxford határában fekvő helyszínt választotta ki teológiai főiskolája számára. G. E. Street építész, az Arts and Crafts mozgalom tagját kérték fel, hogy neogótikus stílusban tervezzen épületeket ehhez a szent környezethez. [1] Tornyokat, boltíveket, tetődíszeket és díszes ablakkeretezéseket épített kőből, amelyet ma már „szent roxford” néven becéznek a diákok. A diákok néha idősebbek, és gyerekekkel érkeznek, akiknek a hangja élővé teszi a helyet.

—Nemrégiben Begbroke-ban, Oxford másik oldalán a Keresztelő Szent János nővérei úgy döntöttek, mivel egyre apad a létszámuk, eladják a házukat, és a főiskola területére költöznek át. Az otthonuk elhagyásának megrázkódtatását ellensúlyozta az a lehetőség, hogy egy élénk vallásos közösség középpontjába kerülhettek. A nővérek felajánlották, hogy a házuk eladásából befolyt összegből új kápolnát adományoznak az egész közösség számára, ahol

04

összegyűlhetnek imádkozásra és továbbképzésekre. A kápolnának az egyének számára személyes imahelyet kell kínálnia, a nővérek számára munkahelyet és oktatási helyet, a közösség számára gyülekezőhelyet és közös hivatásuk ünneplését.

— Arra kaptunk felkérést, hogy egyetemi kápolnát tervezzünk az oxfordi vagy cambridge-i college-ok módjára. Ezeket a kollégiumi kápolnákat stallumokkal rendezik be, a közösség tagjai egymással szemben állnak a közös térben, felváltva, egymásnak válaszolva imádkoznak, zsolozsmáznak. Az egymással szemben álló stallumok közötti nyílt téren gyakran áll szónoki emelvény, ahonnan az evangéliumot olvassák, vagy az imát vezénylik. Ez az „antifónikus” elrendezés intim teret hoz létre, ahol az imádkozók tisztán látják egymást a központi téren át. Van egy hátránya is: a tisztán párhuzamos elrendezés határozatlan. Lehet hosszabb, lehet rövidebb; nem definiálja a határait. Egy pap, aki nekem a kollégium formáját megmutatta, feltartotta a kezét, hogy szemléltesse a párhuzamos elrendezést. Aztán, szinte öntudatlanul, a tenyere és az ujjai elkezdtek meghajlani, és tölcseré formálódni: „de több közösségi érzést szeretnénk” — mondta. Elkezdtük rajzolni ezt a kissé ívelt elrendezést. A stallumok végei behajlottak, és az oltárt teljesen a központi térbe toltuk. Ez lehetővé tette számunkra, hogy egy ellipszist kanyarítsunk a gyülekezet köré, bezárva a liturgiát.

— Az elliptikus alaprajznak számos építészeti előzménye van. Kettő kedvencünk egyike Bernini Sant'Andrea al Quirinale (1661) temploma Rómában, [2] ahol az ember a rövid tengelyen érkezik, a tér azonnal intimitást, védett érzést kelt; és Rudolf Schwarz Szent Mihály-temploma (1961) Frankfurtban, ahová a főtengelyhez képest szögben lépünk be, a főhajó végén. [3] Schwarz egy elliptikus teret kombinált egy magasan elhelyezett bazilikális ablaksorral. Azonnal arra gondoltam, hogy ezt a karusszelszerű képletet helyezem el a fák közötti térbe, és készítek egy dézsát, amely összegyűjti a lombokon át beszűrődő, vibráló fényt.

— Az elliptikus falon belül karcsú faoszlopokat helyeztünk el, egy átjárónyi távolságra a belső felülettől. Ezzel egy folyamatos körüljáró jött létre. A belső tér és a körbefutó folyosó elválasztásának gyakorlati előnye, hogy lehetővé teszi a különbségtételt. A szerkezet belső vonalán belül minden lehet geometriailag pontos, kifejezve a térbeli alap gondolatot. Minden, ami a körüljárón túl van, lehet esetleges és különböző. Olyan kiegészítéseket terveztünk a kerület mentén,

03

01

02

07

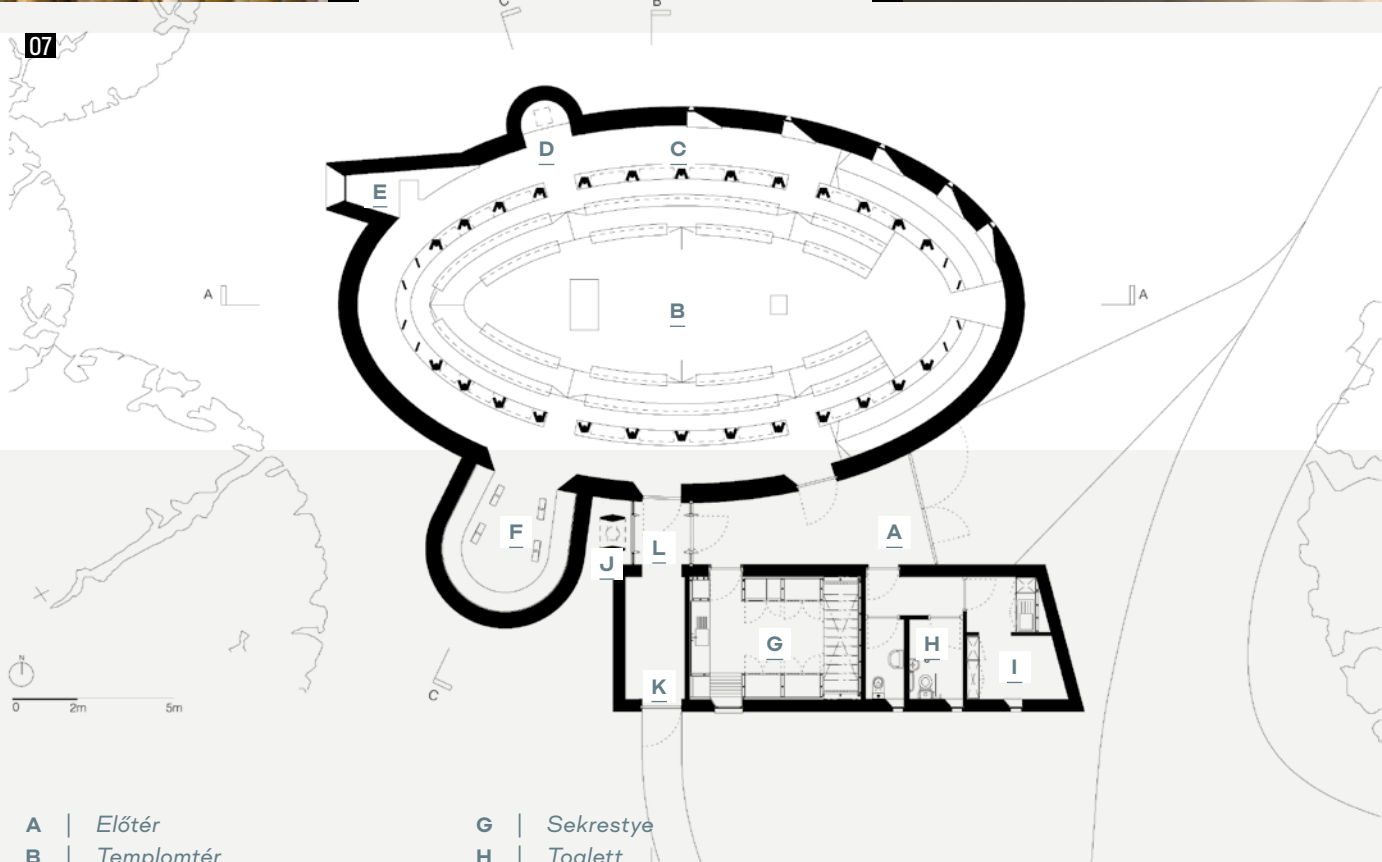
05

- 04 Az elliptikus tömeg geometriáját kiemeli a fűrészfogas kőburkolat és a fa ablaksor
- 05 A kövek eltörésével alakult ki a sima és rusztikus felületek váltakozása
- 06 Egyszerű vasbeton harangtorony az ellipszisen kívül
- 07 Alaprajz

06

07

- A | Előtér
- B | Templomtér
- C | Körüljáró
- D | Tabernákulum
- E | Egyéni ima tere
- F | Nővérek imaterme

- G | Sekrestye
- H | Toalett
- I | Raktár
- J | Harangtorony
- K | Második bejárat
- L | Imatábla

08

amelyek mindegyike élhet egyedi körülményeivel, és megfelelhet saját igényeinek anélkül, hogy szigorú, átfogó rendnek lenne alávetve. Van egy sekrestye, a nővérek imaszobája, egy szemlélődő ablakfülke, az Oltáriszentség fülkéje és a bejárat előtér.

—Az alaprajzot közösen készítettük el, miután elkészült az épület kiviteli terve, de még azelőtt, hogy az építetők megkezdték volna a munkát. Egy szoba padlójára középkori kőművesek módjára sima mészkövet öntöttünk, és erre rajzoltuk az épület tervét. Kezdtük azzal, hogy kézzel szerkesztettünk egy ellipszist a padlóra csapok és cernák segítségével, majd ötven dolgoztunk egy hétig színes viaszceruzákkal, hogy kijelöljük az oszlopok, falak és ablakok vonalait. Ez egy szemlélődő gyakorlat volt, amely lehetővé tette számunkra, hogy egy pillanatra megálljunk és időt töltsünk a tervvel, mielőtt a koncepcióból az építkezés felé fordulna. Eltávolított minket a számítógép képernyőjétől, és lehetővé tette számunkra, hogy az egész testünket megmozgatva, közösen hozzunk létre valamit. Az alkar, a csukló és az ujjbegyek fájdalma, amely a rajzolás intenzív fizikai koncentrációjából fakadt, olyasvalami volt, amit már majdnem elfelejtettünk. Papír festőruhákba öltöztünk, hogy megőrizzük azt a rajzot, amelyen egész nap térdeltünk.

—A kápolna falai Clipsham-kőből készültek, amelyet fűrészfogas kötéssel fektettek le. Mindegyik blokkot méretre vágták, majd szétvágták, hogy váltakozó, sima és durva felületeket hozzanak létre. Minden sorban irányt váltottak. Ezzel az ellipszist körülvevő sűrű kárpit keletkezett. Emlékszem, amikor egy csípősen hideg és nedves téli napon a helyszínre jöttem, és néztem, ahogy a lengyel kőművesek gondosan lerakják és igazítják az egyes apró darabokat. Türelmes, nagy pontosságú mozdulat volt, amelyet szinte vég nélkül ismételtek. Amikor az ablak közötti köoszítások körbefutó koronáját a tetejére helyezték, úgy tűnt, ez a saját lassú diadaluk jelképe. Egy építész el tud képzelni valamit, aminek építése teljesen meghaladja saját képességeit, majd figyelheti, ahogy mások mérhetetlen szaktudása és munkája létrehozza.

—Februári sötétben, gyertyaszentelő istentiszteleten adtuk át épületünket. A pap egyetlen lángot gyújtott a homályos belső térben; majd mindazok, akik létrehozták az épületet, kézzel adták, hogy egyenként meggyújtsák a saját gyertyájukat. Egy pillanatig mindannyian ott voltunk, láthattuk egymást a hullámzó fények százai között; aztán kivonultunk, hogy kis csoportokban megálljunk a nagy bükkfa alatt, és lassan szétszéledtünk az éjszakában.

08

08 A körüljárón kívüli bővítmények esetlegesen és többfélék

09 A templom a nagy bükkfa alatt

10 Részletrajz, az elleiptikus ablakosor

04

05

06

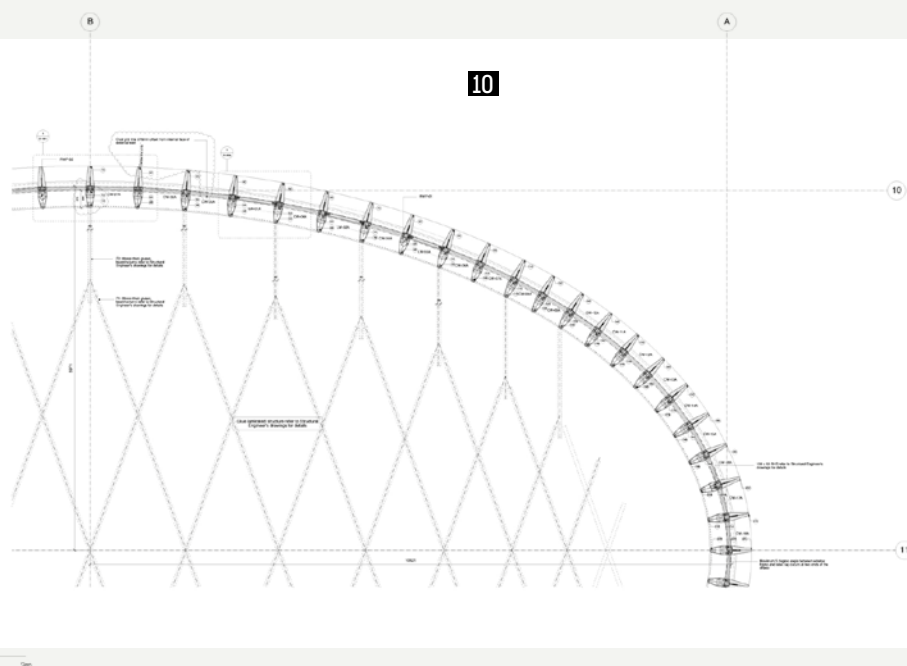
10

09

*Emlékszem, amikor
egy csípősen hideg
és nedves téli napon
a helyszínre jöttem,
és néztem, ahogy
a lengyel kőművesek
gondosan lerakják
és igazítják az egyes
apró darabokat*

10

ÉPÍTÉS: Níall McLaughlin (Níall McLaughlin Architects) | GENERÁLKIVITELEZŐ: Beard Construction | STATIKA: Price & Myers | GÉPÉSZET ÉS ELEKTROMOS TERV: Synergy Consulting Engineers | AKUSZTIKA: Paul Gillieron Acoustic Design | KONZULTÁNS: Nathaniel Lichfield and Partners

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Street, Arthur Edmund: *Memoir of George Edmund Street*, R A , 1824-1881, J Murray, 1888, pp 14-15.
- [2] Terhalle, Johannes: *San Andrea al Quirinale von Gian Lorenzo Bernini in Rom*, VDG-Weimar, 2011, pp 1-359.
- [3] Kieckhefer, Richard: *Theology in Stone: Church Architecture From Byzantium to Berkeley*, New York 2004, online ed, Oxford Academic, 14 July 2005), DOI: <<https://doi.org/10.1093/0195154665.003.0008>> [utolsó belépés: 2023-01-10], pp 229-264.